

ජනතා වතු සංවර්ධන මණ්ඩලය - 2016

ජනතා වතු සංවර්ධන මණ්ඩලයේ 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය හා එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 1972 අංක 11 දරන රාජ්‍ය කෘෂිකාර්මික සංස්ථා පනතේ 23 වගන්තිය සමග සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර මණ්ඩලයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමග ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. මුදල් පනතේ 13(7)(ඒ) වගන්තිය ප්‍රකාර විස්තරාත්මක වාර්තාවක් මණ්ඩලයේ සභාපතිවරයා වෙත 2018 ජනවාරි 12 දින නිකුත් කරන ලදී.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000 – 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති වලට අනුකූලව පවත්වනු ලබන විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශනය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ.

1.4 මතය ව්‍යාචනය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ, ආදායම් ප්‍රකාශනයේ හා ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනයේ සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ වාර්තාගත වූ හෝ වාර්තාගත නොවූ හෝ විෂයයන් සහ මූලිකාංගවලට අදාළව කවර හෝ ගැලපීම් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් තිබුණේ දැයි තීරණය කිරීමට මට නොහැකිය.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 මතය ව්‍යාචනය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු හේතුවෙන් විගණන මතයක් සඳහා පදනමක් සැපයීමට ප්‍රමාණවත් සහ උචිත විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීමට මට නොහැකි විය. ඒ හේතුකොට ගෙන මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මම මතයක් ප්‍රකාශ නොකරමි.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම

මණ්ඩලයට අයත් වනු 23 ක් අඛණ්ඩව අලාභ ලැබීම මත හා ගෙවිය යුතු ව්‍යවස්ථාපිත වගකීම් ප්‍රමාණය අධික වීම හේතුවෙන් 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට මණ්ඩලයේ ශුද්ධ වත්කම් සහ කාරක ප්‍රාග්ධනය පිළිවෙලින් රු.340,140,366 ක සහ රු.1,845,703,984 ක සෘණ අගයක් ගෙන තිබුණි. ඒ අනුව, ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව ශුද්ධ වත්කම්වල පිරිහීම සියයට 37 ක් හා කාරක ප්‍රාග්ධනයේ පිරිහීම සියයට 5 ක් වූ අතර මෙවැනි තත්ත්වයක් මත තව දුරටත් භාණ්ඩාගාරයේ හෝ රජයේ වෙනත් මූල්‍ය සහායක් නොමැතිව මණ්ඩලය පවත්වාගෙන යෑමේ අවිනිශ්චිත තත්ත්වයක් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

2.2.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 01

පාරිභෝගික අංශයේ රු.13,002,883 ක් වූ ණයගැති ශේෂයෙන් අඩමාන ණය ලෙස රු.857,604 ක වෙන්කිරීම් සිදුකර තිබුණද එය සටහන් මගින් හෙළිදරව් කිරීමකින් තොරව ශුද්ධ අගය වූ රු.12,145,279 ක් පමණක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා තිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 07

- (i). සමාලෝචිත වර්ෂයේ මුදලින් නොගෙවූ රු.196,480 ක් වූ ව්‍යවස්ථාපිත ගෙවීම් වලට අදාළ අධිභාර වියදම ප්‍රමිතයේ 20 ඡේදය ප්‍රකාරව මූල්‍ය නොවන අයිතමයක් ලෙස මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ බදු පෙර අලාභයට ගැලපීම් කර නොතිබුණි.
- (ii). සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව මුදලින් ලැබී තිබූ පොලී ආදායම් රු.71,130 ක් බදු පෙර අලාභයෙන් අඩුකර ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ මුදල් ගලා ඒමක් ලෙස දැක්විය යුතු වුවද බදු පෙර අලාභයට එකතුකර දක්වා තිබුණි.
- (iii). රජයේ වාණිජ බැංකුවකින් ලබාගෙන තිබූ බැංකු ණය සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු.16,443,117 ක ණය පියවීම් කර තිබුණද, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් යටතේ එය රු.15,150,616 ක මුදල් ගලායෑමක් ලෙස දක්වා තිබීම හේතුවෙන් මුදල් ගලායෑම් රු.1,292,501 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (iv). මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, පාරිතෝෂිත වෙන් කිරීම් හා මුදලින් ගෙවා තිබූ පාරිතෝෂිත වටිනාකම පිළිවෙලින් රු.44,685,417 ක් හා රු.9,383,451 ක් වුවද එය මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ පිළිවෙලින් රු.40,639,179 ක් හා රු.8,425,958 ක් ලෙස දැක්වීම හේතුවෙන් මෙහෙයුම් කටයුතුවලින් ජනනය වූ මුදල් ප්‍රවාහය රු.3,088,745 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (v). මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, පැමිණීමේ සේවක ප්‍රසාද දීමනා වෙන්කිරීම් හා මුදලින් ගෙවන ලද දීමනාව පිළිවෙලින් රු.3,277,158 ක් හා රු.3,106,081 ක් වුවද එය මුදල් ප්‍රකාශනයේ පිළිවෙලින් රු.2,372,806 හා රු.2,979,183 ක් ලෙස දැක්වීම හේතුවෙන් මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ජනනය වූ මුදල් ප්‍රවාහය රු.435,300 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

- (vi). සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ රු.32,290,549 ක් වූ ක්ෂය හා ක්‍රමක්ෂය වියදම මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ රු.32,732,929 ක් ලෙස ගැලපීම හේතුවෙන් මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ජනනය වූ මුදල් ප්‍රවාහය රු.442,380 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (vii). සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ පරිනත නොවූ ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම්වලින් පරිනත ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වලට මාරු කර තිබූ රු.18,218,710 ක මූල්‍ය නොවන වියදම ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වූ මුදල් ප්‍රවාහය තුළ ක්ෂේත්‍ර සංවර්ධන වියදම් යටතේ මුදල් ගලා යෑමක් ලෙස දක්වා තිබුණි.
- (viii). සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ ස්ථාවර වත්කම් මිලදී ගැනීම් හා කෙටිගෙන යන ප්‍රාග්ධන වැඩ සඳහා දරන ලද වියදම රු.2,125,980 ක් වුවද, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීමේදී එය රු.20,805,107 ක් ලෙස දක්වා තිබීම හේතුවෙන් ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වූ මුදල් ප්‍රවාහය රු.18,679,127 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ix). රඹර් සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ලැබී තිබූ රු.2,127,249 ක සහනාධාර වටිනාකම මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ රු.2,400,224 ක් ලෙස දක්වා තිබීම හේතුවෙන් ආයෝජන කටයුතු වලින් මුදල් ගලා ඒම රු.272,975 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16

- (i). පිරිවැය රු.17,925,625 ක පරිනත වගාවන් (Mature Planation Vested) වෙනුවෙන් 2011 වර්ෂයේ සිට නියමිත වටිනාකම ඉක්මවා ක්‍රමක්ෂය කිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට එකතුව රු.594,554 ක ක්‍රමක්ෂය වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ii). ප්‍රමිතයේ 55 ඡේදය ප්‍රකාරව වත්කමක් ක්ෂය කිරීම එය පාවිච්චි කිරීම සඳහා සුදානම් තත්ත්වයට ගෙන ආපසු ආරම්භකළ යුතු වුවත්, මණ්ඩලය ස්ථාපිත කරන අවස්ථාවේ පැවති පිරිවැය රු.8,699,304 ක් වූ වෙනත් වත්කම් (Other Vested Assets) වලට අදාළව 2011 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වාම ක්ෂය ප්‍රතිපාදන සිදුකර නොතිබූ අතර ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමද සිදුකර නොතිබුණි.
- (iii). අංක 320 ඩාලි පාර යන ලිපිනයේ පිහිටි මණ්ඩලයට අයත් ගබඩා හා කාර්යාල ගොඩනැගිලි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල රු.129,630 ක් ලෙස දක්වා තිබූ නමුත් ඒවා ප්‍රත්‍යාගණනය කර සාධාරණ අගය ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 32

ප්‍රමිතයේ ඡේද අංක 15 ප්‍රකාරව මූල්‍ය වත්කම් මූල්‍ය තත්ත්ව විස්තරය තුළ වෙනම ශීර්ෂයක් යටතේ දැක්විය යුතු වුවත් එකතුව රු. 3,651,833 ක් වූ මූල්‍ය වත්කම්, ලැබිය යුතු ගිණුම් යටතේ දක්වා තිබුණි.

(ඈ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 39

ප්‍රමිතයේ ඡේද අංක 09 ප්‍රකාරව, මූල්‍ය වත්කම් සාධාරණ වටිනාකමට ගැලපීම් කළ යුතු වුවත් මණ්ඩලය විසින් අදාළ ගැලපීම් සිදුකර නොතිබුණි.

(ඉ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 41

(i) වාණිජ වටිනාකමක් සහිත ශාකවල වටිනාකම ලබා ගැනීම සඳහා ආයුගණක තක්සේරුවක් (Actuarial Valuation) සිදු නොකිරීම හේතුවෙන් පාරිභෝජය ජීව

වත්කම් (Consumable Biological Asset) වටිනාකම ගිණුම් මගින් හඳුනාගෙන නොතිබුණි.

- (ii) වටිනාකම රු.21,041,223 ක් වූ පරිනත නොවූ දැව වගාවන් සඳහා දරන ලද පිරිවැය, පරිනත නොවූ පාරිභෝජ්‍ය ජීව වත්කම් යටතේ වාර්තා කිරීම වෙනුවට අතුරු හෝග වගාවන් යටතේ ප්‍රාග්ධනික කර තිබුණි.

2.2.3 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

අතුරු හෝග වගාවන් සඳහා පරිනත නොවූ වගාවේ සිට පරිනත වගාව වෙත මාරු කරනු ලබන කාලය නිශ්චිතව ගිණුම් ප්‍රතිපත්ති මගින් හෙළිදරව් කර නොතිබීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට එම වගාවන්ට අදාළව ප්‍රාග්ධනික කරන ලද රු.19,881,889 ක්වූ වියදම් පරිනත වගාවන් යටතේ වාර්තා කළ නොහැකි වී තිබුණි.

2.2.4 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2015 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා පරිනත වගාවන්ට අදාළව රු.82,143,685 ක ක්ෂය අඩුවෙන්ද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.4,119,729 ක ක්ෂය වැඩියෙන්ද ගණනය කර තිබීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට පැවතිය යුතු සමුච්චිත ක්ෂය වටිනාකම රු.78,023,956 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පරිනත නොවූ වගාවන් සඳහා රු.319,649 ක වියදමක් දරා තිබූ අතර එම පිරිවැය පරිනත නොවූ වගාවන්ට අදාළව ප්‍රාග්ධනික කිරීම වෙනුවට විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනයේ වියදමක් ලෙස දක්වා තිබුණි.
- (ඇ) කෙටිකාලීන හෝගයන් වන ඉඟුරු හා කෙසෙල් වගාවන් වෙනුවෙන් 2002 හා 2011 වර්ෂවලදී දරා තිබූ රු.225,955 ක් පරිනත නොවූ වගාවන් යටතේ ප්‍රාග්ධනික කර තිබුණද එම පිරිවැය ගිණුම් මගින් ලියා හැරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී එකතු කරන ලද කෙරිගෙන යන වැඩ වටිනාකම රු.1,169,657 ක් හා වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධනික කළ වටිනාකම රු.8,456,124 ක් වුවද එය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පිළිවෙලින් රු.28,504,581 ක් හා රු.21,974,671 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.
- (ඉ) මණ්ඩලයේ වතු මගින් වන වගාව වෙනුවෙන් හා උපකරණ මිලදී ගැනීම වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී දරන ලද එකතුව රු.2,339,481 ක් වූ වියදම් අදාළ ගිණුම් යටතේ වෙන වෙනම ප්‍රාග්ධනික කිරීම වෙනුවට කෙරිගෙන යන වැඩ යටතේ දක්වා තිබුණි.
- (ඊ) තේ සහ රබර් අවසන් තොග වටිනාකම් ගණනය කිරීමේදී තොග සමීක්ෂණයක් සිදුකර අවසන් තොගය ගිණුම්ගත කිරීම වෙනුවට ශුද්ධ පොත් අගය වූ රු.78,915,712 ක් ගිණුම්ගත කර තිබුණි. තවද එම ශේෂය ගණනය කිරීමේදී 1999 වර්ෂයේ සිට 2014 වර්ෂය දක්වා පැවති රු.3,568,335 ක හා රු.1,014,417 ක සෘණ ශේෂ හඳුනාගෙන නිරවුල් කිරීම වෙනුවට අවසාන තොග ශේෂයට හිලව් කර දක්වා තිබුණි.
- (උ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී රහතුන්ගොඩ වතුයාය මගින් දරන ලද රු.234,859 ක් වූ වාහන අලුත් වැඩියා වියදම්, දැව වගාව සඳහා දරන ලද වියදමක් ලෙස ප්‍රාග්ධනික කර තිබුණි.
- (ඌ) මණ්ඩලයේ වතුයායන්හි හා ප්‍රධාන කාර්යාලයේ මුළු පිරිවැය රු.12,829,343 ක් වූ යන්ත්‍ර සූත්‍ර, වාහන, උපකරණ, පරිගණක හා ගෘහ උපකරණ සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ රු.2,567,521 ක් වූ ක්ෂය ගිණුම්ගත නොකිරීම හේතුවෙන් එම වත්කම් වල ශුද්ධ අගය වැඩියෙන් හා මෙහෙයුම් අලාභය අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

- (ඵ) මණ්ඩලයේ වතුයායන්හි හා ප්‍රධාන කාර්යාලයේ මුළු පිරිවැය රු.13,756,219 ක් වූ පාරවල් හා පාලම්, යන්ත්‍ර සූත්‍ර, උපකරණ යන වත්කම් සඳහා ඉකුත් වර්ෂයන්ට අදාළ ක්ෂය රු. 963,119 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව ගැලපීම් කිරීම හේතුවෙන් වර්ෂයේ අලාභය එම වටිනාකමින් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.
- (ඵ) මණ්ඩලයේ වතුයායන්හි හා ප්‍රධාන කාර්යාලයේ මුළු පිරිවැය රු.4,098,997 ක් වූ පරිගණක හා උපකරණ සඳහා මණ්ඩලය විසින් අනුගමනය කරන ක්ෂය අනුපාතය ඉක්මවා ක්ෂය ගණනය කිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ රු.636,873 ක ක්ෂය වැඩියෙන් ගිණුම් ගතකර තිබූ අතර මෙහෙයුම් අලාභය එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් හා වත්කම්වල ශුද්ධ අගය අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඹ) මණ්ඩලයට අයත් කොළඹ පිහිටි ගොඩනැගිලි 12 ක් බදු දීම මගින් සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව ලැබිය යුතු ආදායම රු.43,789,256 ක් වුවද එය රු.10,041,700 ක් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීම හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ ආදායම හා ලැබිය යුතු ආදායම රු.33,747,556 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඹ) 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉදිරිපත් කර තිබූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ඉඩම් බදු කුලී ආදායම රු.44,541,880 ක් ලෙස දක්වා තිබුණද, එම ආදායම තුළ පෙර වර්ෂවලට අදාළව ගෙවන ලද රු.15,854,592 ක් හා ගොඩනැගිලි කුලී ආදායම් රු.16,978,168 ක් විය. තවද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී බදු ආදායම ගණනය කිරීම සඳහා යොදාගනු ලැබූ ඉඩම් 20 ක් සඳහා රු.459,372 ක බදු කුලී ආදායම් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ක) මණ්ඩලයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති අනුව උපකරණ වාර්ෂිකව සියයට 12.5 ක් ක්ෂය කල යුතු වුවත්, එම වත්කම් සියයට 5 ක අනුපාතයක් යටතේ ක්ෂය කිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්ෂය රු.61,438 ක් අඩුවෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.
- (ක) සියලුම පරිනත වගාවන් සඳහා සියයට 5 ක ප්‍රතිශතයකින් ක්‍රමක්ෂය ප්‍රතිපාදන සිදුකල යුතු වුවත්, රු.8,203,624 ක් වූ අනෙකුත් පරිනත වගාවන් සඳහා ක්‍රමක්ෂය ප්‍රතිපාදන සිදුකර නොතිබුණි.
- (ග) 1997 වර්ෂයේ සහ ඊට පසු වර්ෂයන්ගේ සිට ස්ථාපිත කරන ලද පාරවල් සහ පාලම්, ලැයිම් කාමර හා ගොඩනැගිලි සඳහා වාර්ෂිකව සියයට 5ක් ක්ෂය කල යුතු වුවත් වර්ෂ ගණනාවක සිට සියලුම වත්කම් ඇතුළත් වන පරිදි ක්ෂය ගණනය කර නොතිබුණි. ඒ අනුව පිරිවැය රු.40,017,533 ක් වූ එම වත්කම් වලට අදාළව 2015 දෙසැම්බර් 31 දක්වා වූ රු.21,248,940 ක ක්ෂය හා සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ රු.2,000,877 ක් වූ ක්ෂය සම්පූර්ණයෙන්ම ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.
- (ස) 2012 වර්ෂයෙන් පසු මිලදී ගත් යන්ත්‍ර සූත්‍ර සඳහා සියයට 20 ක අනුපාතයක් යටතේ හා ඊට පෙර වර්ෂයන්ට අදාළව මිලදී ගත් යන්ත්‍ර සඳහා සියයට 33 1/3 අනුපාතයක් යටතේ ක්ෂය කිරීම මණ්ඩලයේ ක්ෂය ප්‍රතිපත්තිය වුවත් වතු 04 ක් විසින් මෙම ගිණුම් ප්‍රතිපත්තිය අනුගමනය නොකිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ක්ෂය රු.1,030,073 ක් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.
- (ච) 2009 වර්ෂයේදී ආරම්භ කරන ලද ව්‍යාපෘති වෙනුවෙන් දරා තිබූ රු.6,051,265 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල කෙරීගෙන යන ප්‍රාග්ධන වැඩ යටතේ දක්වා තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින වන විට එම ව්‍යාපෘති අසාර්ථක වී තිබූ නමුත් එම වියදම් ලියා හැරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඡ) පරිනත තත්ත්වය යටතේ ගිණුම් ගතකල යුතු රු.177,961 ක් වටිනා පැල තවාන් වෙනුවෙන් දරන ලද වියදම් සමාලෝචිත වර්ෂය වන විටත් කෙරීගෙන යන වැඩ යටතේ දක්වා තිබුණි.

- (ඒ) වසර 05 කට අධික කාලයක සිට කෙරීගෙන යන ප්‍රාග්ධන වැඩ ශේෂය තුළ දක්වා තිබූ රු.3,339,466 ක් වූ අයහාර ස්වභාවයේ වියදම් වියදම් ලෙස කපා හැරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඔ) 2016 වර්ෂයට අදාළ රු.231,859 ක් වූ ස්ථාවර තැන්පතු පොළී ආදායම් ගිණුම්වලින් අත්හැරී තිබුණි.

2.2.5 පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට කෙරීගෙන යන ප්‍රාග්ධන වැඩ ලෙජර් ගිණුම් ශේෂය රු.21,974,761 ක් වුවද, උපලේඛණ අනුව එය රු.21,218,114 ක් වූයෙන් රු.756,647 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට පරිනත නොවූ තේ, රබර් හා වෙනත් වගාවන්ට අදාළව මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම හා උපලේඛන අතර පිළිවෙලින් රු.75,508,295 ක හා රු. 88,120,005 ක වෙනසක් නිරූපනය විය.
- (ඇ) ස්ථාවර තැන්පතු වලට අදාළ ලෙජර් ගිණුම් අනුව ශේෂය රු.3,651,833 ක් වූ අතර ස්ථාවර තැන්පතු ලේඛණය අනුව එම වටිනාකම රු.3,582,416 ක් වූයෙන් රු.69,417 ක වෙනසක් පැවතුණි.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, පාරිතෝෂිත වෙන්කිරීම් ශේෂය, ගෙවිය යුතු පාරිතෝෂික හා පාරිතෝෂික අධිහාර වියදම් යන ශේෂ සහ අදාළ උපලේඛණයන් අතර එකතුව රු.34,993,072 ක වෙනසක් පැවතුණි.
- (ඉ) 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට මණ්ඩලයේ ගිණුම් ප්‍රකාශන අනුව ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගමෙන් ලැබිය යුතු වටිනාකම රු.670,350 ක් වුවද, එම සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එම වටිනාකම රු.1,185,670 ක් විය.

2.2.6 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් ගිණුම් විෂයයන් ඉදිරියෙන් දක්වා ඇති සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීම හේතුවෙන් එම විෂයයන් සතුටුදායක ලෙස සන්නිරීක්ෂණය කිරීමට හෝ පිළිගැනීමට හෝ නොහැකි විය.

විෂයය	වටිනාකම	ඉදිරිපත් නොකළ සාක්ෂි
-----	-----	-----
(අ) ඉඩම්, ගොඩනැගිලි හා වාහන	රු. 1,651,989,274	i. උපලේඛන ii. ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය iii. භෞතික සත්‍යාපන වාර්තා
(ආ) පාරිභෝගික අංශයේ ණයගැති ලැබීම් හා ගලභ වතුයායේ ණයගැති ලැබීම්	28,986,415	i. උපලේඛන ii. ණයගැති කාල විශ්ලේෂණ iii. ශේෂ සනාථන

(ඇ)	ගෙවිය යුතු වෙළඳ ගිණුම්	2,532,160,239	i. උපලේඛන ii. ණයහිමි කාල විශ්ලේෂණ
(ඈ)	කෙටිගෙන යන ප්‍රාග්ධන වැඩ	3,197,506	ව්‍යාපෘති ලිපිගොනු
(ඉ)	ස්ථාවර තැන්පතු	3,651,833	ස්ථාවර තැන්පතු සහතික හා බැංකු ශේෂ සනාථන

2.3 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) වර්ෂ 05 කට අධික කාලයක සිට අක්‍රීයව පවතින වටිනාකම රු.339,549,051 ක් වූ ණයගැතියන්ගෙන් ලැබිය යුතු මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ආ) 2009 වර්ෂයේ සිට පැවත එන නිරවුල් නොකරන ලද උත්සව අත්තිකාරම් රු.654,077 ක් අදාළ සේවකයන්ගෙන් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඇ) වර්ෂ ගණනාවක සිට නිරවුල් නොකරන ලද රු.17,352,768 ක උපවිත වියදම් හා රු.48,338,488 ක් වූ නැවත ගෙවිය යුතු තැන්පතු පැවති අතර මෙම වගකීම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඈ) මණ්ඩලය විසින් වර්ෂ ගණනාවක සිට වතු සේවක කම්කරුවන්ගේ වැටුපෙන් අඩුකර තිබූ රු.7,789,052 ක් වූ කම්කරු සමිති සඳහා සාමාජික ගාස්තු අදාළ සමිති වෙත ප්‍රේෂණය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඉ) ලැබිය යුතු බදු කුලී ආදායම තුළ නිශ්චිතව හඳුනානොගත් රු.16,619,043 ක භර ශේෂ හා රු.2,274,185 ක බැර ශේෂ පැවති අතර එම ශේෂ හඳුනාගෙන අයකර ගැනීමට හෝ නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.4 නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම්

පහත සඳහන් නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

නීති රීති හා රෙගුලාසි යනාදියට යොමුව අනුකූල නොවීම්

- (අ) 1980 අංක 46 දරන සේවා මණ්ඩලයේ ව්‍යවස්ථාපිත වගකීම් නිසි පරිදි නිරවුල් නියුක්තිකයින්ගේ භාර අරමුදල් පනත, නොකිරීම හේතුවෙන් 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට සේවක 1983 අංක 12 දරන පාරිතෝෂික ගෙවීම් අර්ථසාධක අරමුදලට රු.381,475,552 ක් ද, සේවා පනත, 1958 අංක 15 දරන සේවක නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදලට රු.32,367,337 ක්ද, අර්ථසාධක අරමුදල් පනත වතු සේවකයින්ගේ අර්ථසාධක අරමුදලට රු.19,139,467 ක් ද, ලංකා වැවිලිකරුවන්ගේ අර්ථසාධක අරමුදලට රු.3,200,018 ක් ද, ගෙවිය යුතු පාරිතෝෂික රු.512,688,406 ක් හා නඩු තීරණ මත ගෙවිය යුතු සේවක අර්ථසාධක හා සේවා නියුක්තිකයින්ගේ භාරකාර අරමුදල් රු.502,339,067 ක් ද ඇතුළුව එකතුව රු.1,451,209,847ක ව්‍යවස්ථාපිත වගකීමක් පැවතුණි.

- (ආ) 2015 මැයි 25 දිනැති අංක පීඊඩී 1/2015 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය නිල වාහන සඳහා හිමිකම නොමැති නිලධාරීන් මාසිකව රු.30,000 බැගින් ප්‍රවාහන හා ඉන්ධන දීමනා ගෙවා තිබූ අතර මේ සඳහා මණ්ඩලය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.1,791,120 ක වියදම් දරා තිබුණි.
- (ඇ) 2015 ජූලි 14 දිනැති අංක 03/2015 දරන රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛය අත්තිකාරම් කාර්යය නිම වී දින 10 ක් තුළ අදාළ අත්තිකාරම් පියවිය යුතු වුවත් වර්ෂය ඉක්ම වූ රු.20,911,975 ක අත්තිකාරම් පැවතුණි.
- (ඈ) 2006 අංක 13 දරන ආර්ථික සේවා ගාස්තු පනත සෑම කාර්තුවක් අවසන් වී ඊළඟ මාසයේ 20 දිනට පෙර දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ආර්ථික සේවා ගාස්තු ගෙවීම් කළ යුතු වුවද, වර්ෂ ගණනාවක සිට එසේ ගෙවීම් නොකිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවිය යුතු ගාස්තුව රු. 7,819,534 ක් විය.
- (ඉ) 2009 අංක 09 දරන ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු පනත බාහිර පාර්ශවයන්ගෙන් අයකර ගත් ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු රු. 8,549,879 ක් 2016 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ප්‍රේෂණය කිරීමට කටයුතු නොකර මණ්ඩලයෙහි රඳවාගෙන තිබුණි.
- (ඊ) 1995 ජූලි 21 දිනැති රජයේ ඉඩම් පැවරීම පිළිබඳ නිකුත් කළ මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය මාර්ගෝපදේශ අංක 08 අනුව රජයේ ඉඩම් බදු දීමේදී රජයේ ප්‍රධාන තක්සේරුකරුවන් ලබාගන්නා තක්සේරු වාර්තාවක් මත පදනම් ව බදු මුදල් අයකල යුතු වුවත් එයට පටහැනිව පෞද්ගලික ආයතනයක් වෙත අවබෝධතා ගිවිසුමක් මගින් වසර 25 ක කාලයකට වර්ග අඩි 4825 ක් ද තවත් ආයතනයකට වර්ග අඩි 5322 ක් ද 2003 අප්‍රේල් 01 දින සිට වසර 30 ක කාලයක් සඳහා ද බදු දී තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මණ්ඩලයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.563,961,014 ක ඌනතාවයක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ ඌනතාවය රු.443,532,303 ක් වූයෙන් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.120,428,711 ක පිරිහීමක් විය. සමාලෝචිත වර්ෂයේ නිමි තේ නිෂ්පාදනය පහළ යෑම, හේතුවෙන් දළ ලාභය රු.28,228,298 කින් අඩුවීම. ගොඩනැගිලි හා බදු කුලී ආදායම රු.95,819,181 කින් අඩු වීම හා වෙනත් ආදායම් රු.48,226,325 කින් පහළ යෑම ඉහත මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය පිරිහීම කෙරෙහි ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂ 04 ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල විග්‍රහ කිරීමේදී 2012 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වාම අලාභයක් ඇති වී තිබුණි. 2013 වර්ෂයේ රු.676,285,352 ක ඉහළම අලාභය පෙන්වූ කල අතර 2014 වර්ෂයේදී එය රු.413,342,669 ක් දක්වා අඩු වී තිබුණි. නැවතත් 2015 වර්ෂයේ සිට අලාභය ක්‍රමයෙන් වැඩිවී තිබුණි. කෙසේ වුවද, මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයට සේවක පාරිශ්‍රමික, රජයට ගෙවූ බදු හා ක්ෂයවීම් නැවත ගැලපීමේදී 2012 වර්ෂයේදී රු.177,128,495 ක සෘණ දායකත්වයක් ඇති වී තිබුණද 2013 වර්ෂයේ සිට 2015 වර්ෂය දක්වා ධන දායකත්වයක් සහිතව රු.666,532,742 ක් දක්වා වර්ධනය වී තිබුණි. එහෙත් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එම දායකත්වය නැවතත් රු.265,931,450 ක් දක්වා අඩු වී තිබුණි.

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) තැරවිකරුවන් වෙත ගෙවනු ලබන පොළී ආදායම් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 46 කින් අඩු වීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය වියදම් සියයට 21 කින් අඩු වී තිබුණි.
- (ආ) මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන නිෂ්පාදන අයිතමයන්ගේ ලාභදායීත්වය සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂ දෙක සමග සසඳා පහත දැක්වේ.

නිෂ්පාදනය	මුළු දායකත්වය		
	2016	2015	2014
	රු.	රු.	රු.
තේ	(374,060,186)	(416,531,996)	(309,250,507)
රබර්	(23,958,649)	(18,419,436)	(19,453,637)
පොල්	(4,958,669)	(4,467,633)	(3,315,237)
අතුරු හෝග	910,931	9,483,167	6,332,600
ජන වී	3,200,522	2,841,547	2,401,614

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (i). සමාලෝචිත වර්ෂයේ නිම් තේ හා අමු තේ දළ අලෙවියෙන් වූ අලාභය 2014 වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 21 කින් ඉහළ ගොස් තිබූ අතර, 2015 වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 10 කින් අඩුවී තිබුණි.
- (ii). සමාලෝචිත වර්ෂයේ රබර් කිරි නිෂ්පාදනය පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව කිලෝ ග්‍රෑම් 84,267 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණද, නිෂ්පාදන පිරිවැය සියයට 14 කින් ඉහළ ගොස් තිබූ බැවින් 2015 වර්ෂයට සාපේක්ෂව අලාභය සියයට 30 කින් ඉහළගොස් තිබුණි.
- (iii). සමාලෝචිත වර්ෂයේ අලෙවිකරන ලද පොල් ප්‍රමාණය පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව ගෙඩි 26,769 කින් වැඩි වී තිබූ අතර ආදායම සියයට 57 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි. නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 17 කින් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් පොල් නිෂ්පාදනයේ දායකත්වය තව දුරටත් අඩු වී තිබුණි.
- (iv). කුමාරවත්ත වතුයායේ උක් වගා ව්‍යාපෘතිය මගින් පෙර වර්ෂයේ ලැබී තිබූ රු.5,179,517 ක් වූ ආදායම සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සම්පූර්ණයෙන්ම නොලැබීම සමාලෝචිත වර්ෂයේ අතුරු හෝග වගාව මත වූ දායකය අඩුවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමාගමේ වැදගත් අනුපාත කිහිපයක් ඉකුත් වර්ෂය සමග සසඳා පහත දැක්වේ.

විස්තර	2016	2015	2014
දළ ලාභ අනුපාතය	-80%	-73%	-49%
ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය	-114%	-76%	-26%
ජංගම අනුපාතය	1:3.7	1:3.8	1:4.3
ක්ෂණික අනුපාතය	1:4.2	1:4.2	1:4

ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ සමාගමේ දළ ලාභ අනුපාතය හා ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය සෘණ අගයක් ගෙන තිබූ අතර එය පිළිවෙලින් සියයට 35 සිට සියයට 65 දක්වාද සියයට 76 සිට සියයට 114 දක්වාද තව දුරටත් පිරිහී තිබුණි. තවද මණ්ඩලයේ ද්‍රවශීලතා අනුපාතය ඉතා පහළ මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන් කාරක ප්‍රාග්ධන ගැටළු ඇතිවීමේ අවදානමක්ද පැවතිණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය යන්ත්‍ර සූත්‍ර උපකරණ හා කර්මාන්තශාලා පිහිටුවීම හා නඩත්තුව පවත්වාගෙන යාම මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන අරමුණක් විය. එසේ සක්‍රීය තත්ත්වයේ පැවති කර්මාන්තශාලා 6ක් බදු දී පැවති අතර, වතුයායන් 5ක් තුළ පිහිටි තේ කර්මාන්තශාලා සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විට අක්‍රීය තත්ත්වයේ පැවති අතර අදාළ කර්මාන්තශාලා තුළ පැවති පොත් අගය රු.7,639,107 ක් වටිනා යන්ත්‍ර සූත්‍රද දිරායෑමට ලක් වී තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වතු 17 ක නිමි තේ කිලෝවක දායකය පෙර වර්ෂය සමග සැසඳීමේදී සෘණ අගයක් ගෙන තිබූ අතර එය රු.179 සිට රු.533 දක්වා පරාසයක පැවතුණි. ඒ අනුව මණ්ඩලය විසින් තේ කිලෝග්‍රෑම් එකක් නිපදවීමේදී දැරීමට සිදුවන මූලික පිරිවැය විකුණුම් ආදායමෙන් ආවරණය කරගත නොහැකි වීමෙන් සෘණ දායකත්වයක් ඇති වී තිබුණි.
- (ඇ) තේ පර්යේෂණ ආයතනයේ ප්‍රමිතීන්ට අනුව මැදරට තේ හෙක්ටයාරයක සාමාන්‍ය ඵලදාව කිලෝග්‍රෑම් 1200 ක් පමණ විය. සමාලෝචිත වර්ෂයේ මණ්ඩලයේ හෙක්ටයාරයක නිමි තේ ඵලදාව කිලෝ ග්‍රෑම් 221 ත් කිලෝ ග්‍රෑම් 508 ත් අතර පරාසයක පැවති අතර එය තේ පර්යේෂණ ආයතනයේ ප්‍රමිතීන්ට අනුව සාමාන්‍ය ඵලදාව වන කිලෝ ග්‍රෑම් 1200 සමග සැසඳීමේදී ඉතා පහළ අගයක් ගෙන තිබුණි. එමෙන්ම මණ්ඩලයට අයත් ග්‍රේට්වැලි වතුයාය හැර අනෙකුත් වතුයායන්හි හෙක්ටයාරයක නිමි තේ නිෂ්පාදනය පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අඩු වී තිබුණි.

4.2 මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්

- (අ) මණ්ඩලය විසින් බදු දී තිබූ දේපල සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.
 - (i) පෞද්ගලික සමාගමක් වෙත බදු දී තිබූ දේපලක් වෙනුවෙන් එම සමාගම විසින් බදු ගිවිසුම ප්‍රකාරව බදු කුලී නොගෙවීම හේතුවෙන් මණ්ඩලය විසින් එම සමාගමට එරෙහිව අංක එස්/71049/2010 දරන නඩුව ගොනුකර තිබූ අතර 2011 පෙබරවාරි 02 දිනැති අධිකරණ නියෝගය අනුව බදුකරු අදාළ දේපලෙන් තොරපා හැරීමට තීන්දු කර තිබුණි. බදුකරු විසින් ඉදිරිපත් කර තිබූ ආර්ථි 39/2011 අභියාචනා අයදුම් පතද ඉවත දැමීම හේතුවෙන්, අදාළ පරිශ්‍රය 2014 ඔක්තෝබර් 02 දින සිට දින 7 ක් ඇතුළත ජනවසම නිලධාරීන්ට භාරදීමට කටයුතු කරන ලෙස සාමාන්‍යාධිකාරී (වැඩ බලන) විසින් බදුකරු වෙත දන්වා තිබුණි. එහෙත් බදුකරු විසින් අදාළ දේපල මෙම වාර්තාවේ දින වන විටත් මණ්ඩලය වෙත බාර දී නොතිබුණ අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් කළමණාකරණයේ අවධානය යොමු වී නොතිබුණි.
 - (ii) මණ්ඩලය විසින් පුද්ගලික සමාගමක් වෙත වර්ග අඩි 23,989 ක් 2013 ජනවාරි 01 සිට 2014 දෙසැම්බර් 31 දක්වා වර්ෂ දෙකක් සඳහා බදු දී තිබූ අතර අදාළ බදු කාලය අවසන් වුවද, නව බදු ගිවිසුමකට එළඹීමකින් හෝ බදු මුදල් ගෙවීමකින් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන්වන විටත් බදුකරු ගොඩනැගිලි භුක්ති විඳීමත් පැවතුණි.

- (iii) 2012 අගෝස්තු 04 සිට වසර 4 ක කාලයක් සඳහා වර්ග අඩියක් රු. 60 බැගින් වර්ග අඩි 11500 ක ගොඩනැගිල්ලක් ශ්‍රී ලංකා උසස් තාක්ෂණික අධ්‍යාපන ආයතනය වෙත බදු දී තිබූ අතර 2016 අගෝස්තු 03 දින අදාළ බදුකාලය අවසන් වී තිබුණි. මණ්ඩලයේ සාමාන්‍යාධිකාරී විසින් නව බදු කුලී ලෙස මාසිකව රු.1,437,500 ක් බැගින් අයකරන ලෙස තාක්ෂණික ආයතනය වෙත 2016 සැප්තැම්බර් 03 දින ලිපියක් මගින් දන්වා තිබූ නමුත් තාක්ෂණික ආයතනය ඒ සඳහා එකඟතාවය පලකර නොතිබූ අතර පැරණි බදු මුදලම ගෙවමින් පැවතුණි. ඒ අනුව බදු කාලය අවසන් වී තිබුණද නව බදු ගිවිසුමකට එළඹීමට හෝ විධිමත් තක්සේරුවක් සිදුකර වෙනත් බදුකරුවකු වෙත එම ගොඩනැගිල්ල බදු දීමට කළමනාකාරිත්වයේ අවධානය යොමු වී නොතිබුණි.
- (iv) වසර 25 ක කාලයක් සඳහා අංක 320, ඩාලිපාර පිහිටි වර්ග අඩි 14500 ක ගොඩනැගිල්ලක් 2003 වර්ෂයේ සිට පෞද්ගලික සමාගමක් වෙත වර්ග අඩියක් රු.13.50 බැගින් බදු පදනම මත ලබා දී තිබූ අතර 2005 ඔක්තෝබර් 25 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි බදු ගිවිසුමකට එළඹ තිබුණි. එම ගිවිසුමේ 3 (ඒ) ඡේදයට අනුව සෑම වසර 5 කට වරක්ම රජයේ තක්සේරුවකට අනුව, මාසික බදු මුදල් අය කල යුතු වුවත් මණ්ඩලය විසින් අදාළ බදු මුදල් රජයේ තක්සේරුව අනුව අයකර නොතිබූ අතර බදු කරු විසින් පැරණි බදු මුදලම සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් ගෙවමින් පැවතුණි.
- (v) රබර් සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව, වැවිලි කර්මාන්ත අධිකෂණ අංශය, තුරුසවිය අරමුදල හා වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය යන ආයතන වෙත බදු පදනම මත ලබාදී තිබූ ජනවසම ප්‍රධාන කාර්යාලයේ ගොඩනැගිලි වෙනුවෙන් අය වීමට තිබූ හිඟ බදු මුදල රු.14,248,699 ක් වූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් අදාළ බදු මුදල් අයකර ගැනීමට මණ්ඩලය අපොහොසත් වී තිබුණි. එම ආයතන ඉවත්ව යාමෙන් පසුව මෙම ගොඩනැගිලි බදු පදනම මත ලබාදීම සඳහා කටයුතු කර නොතිබීම හේතුවෙන් 2015 වර්ෂයේ සිට මෙම ගොඩනැගිලි නිශ්කාර්යව පැවති අතර එම ආයතන වලින් අවසන් වරට අය කල මිල ගණන් අනුව වර්ග අඩි 33567 ක් බදුදීම මගින් වර්ෂයකට ලබා ගතහැකිව තිබූ රු.22,515,000 කට ආසන්න ආදායමක් මණ්ඩලයට අහිමි වී තිබුණි.
- (vi) ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගම වෙත බදු පදනම මත ලබාදී තිබූ අංක 520, ඩාර්ලි පාරේ පිහිටි ගොඩනැගිල්ලේ පළමු මහලේ වර්ග අඩි 2572 ක් සඳහා 2015 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා වර්ග අඩියක් රු.60 බැගින් බදු කුලී අය කර ගැනීම සඳහා මණ්ඩලය මගින් ඉන්වොයිස් නිකුත් කර තිබුණද, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වාම කිසිදු බදු මුදලක් ගෙවා නොතිබූ අතර, දෙපාර්තමේන්තුව විසින් බදු ගිවිසුමකටද එළඹ නොතිබුණි.

- (ආ) රබර් සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්ෂික වාර්තාවේ දත්තයන්ට අනුව හෙක්ටයාරයකට රබර් පැළ 550 ක් පැවතිය යුතු වුවත් කුමාරවත්ත වතුයායේ එම අගය 200-500 අතර පරාසයක පැවතුණි.
- (ඇ) මණ්ඩලය විසින් විගණනය වෙත ඉදිරිපත්කල උප ලේඛණය අනුව බදු දී තිබූ ඉඩම් ප්‍රමාණය අක්කර 2688 ක් වූ අතර ඉන් අක්කර 313.9 කට අදාළ බදුකුලී ආදායම පමණක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා තිබූ අතර ඉතිරි ඉඩම් ප්‍රමාණයට අදාළව බදුකුලී ආදායම් ගණනය කර අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

4.3 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමගාමී රජයේ වැවිලි සමාගමක් වන ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගම වෙත 2016 ඔක්තෝබර් වන විට රු.7,328,456 ක මුදලක් පෞද්ගලික සමාගමක් විසින් තේ දළ සැපයීම වෙනුවෙන් ගෙවිය යුතුව පැවතියදී, මණ්ඩලය විසින් එම පෞද්ගලික සමාගම වෙත හත්තනා වතුයායේ තේ දළ සැපයීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඔක්තෝබර් 27 දින ගිවිසුමකට එළඹ තිබුණි. අධ්‍යක්ෂ

මණ්ඩලයේ සාමාජිකයකු ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගමේ සභාපතිවරයා වී සිටියදී ඒ සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂයේ නොවැම්බර් හා දෙසැම්බර් මාසවල මණ්ඩලයේ තේ දළ සැපයීම වෙනුවෙන් එම පෞද්ගලික සමාගම විසින් ගෙවිය යුතු රු.5,865,670 ක මුදල 2017 වර්ෂය අවසන් වන විටත් අය වී නොතිබුණි.

(ආ) 2015 වර්ෂයේ සක්‍රීයව ක්‍රියාත්මක වූ හත්තන තේ කර්මාන්ත ශාලාව 2016 වර්ෂයේ නායයාමේ අවධානමක් පැවතීම හේතුවෙන් වැඩ නවතා දමා තිබුණි. එය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනයේ නිර්දේශය විගණනය වෙත ඉදිරිපත් නොවූ අතර එම කර්මාන්ත ශාලාව බාහිර පාර්ශවයකට බදු පදනම මත ලබාදී තිබුණි.

4.4 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහයේ 13 ඡේදය ප්‍රකාරව වැඩ බැලීමේ පත්කිරීමක් කල යුත්තේ නිත්‍ය තනතුරක පවතින පුරප්පාඩුවක් සඳහා වන අතර පත්කිරීමේ බලධාරියා විසින් පත්කර ඇත්තේ නම් අතිරේක පාරිශ්‍රමික නොගෙවිය යුතුය. එහෙත් 2015 නොවැම්බර් 23 දින සිට සහකාර වතු අධිකාරීවරයකු, මණ්ඩලයේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයේ නොමැති තනතුරක් වූ කළමණාකරු(වන සම්පත්) තනතුරේ වැඩ බැලීම සඳහා පත්කර තිබූ අතර ඒ වෙනුවෙන් අදාළ නිලධාරියාට අතිරේක සේවක දීමනා දෙකක් ගෙවීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.500,153 ක වියදමක් දරා තිබුණි.

(ආ) 2013 නොවැම්බර් 18 දිනැති අංක ඩීඑම්එස්/1696 දරන කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ ලිපිය ප්‍රකාරව කොන්ත්‍රාත් පදනම මත බඳවාගෙන තිබූ මණ්ඩලයේ කළමණාකරු (නීති) MM 1-1 වැටුප් තලයේ සුදුසු පියවරක පිහිටුවිය යුතු බව දන්වා තිබුණි. එහෙත් සමාලෝචිත වර්ෂයේ බඳවාගෙන තිබූ නීති නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු වෙත ඊට පටහැනිව රු.100,000 ක මාසික දීමනාවක් සහ ඊට අමතරව ප්‍රවාහන සහ ඉන්ධන දීමනා ලෙස රු.30,000 ක් ගෙවීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.1,350,000 ක් වැය කර තිබුණි.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

2003 ජුනි 03 දිනැති අංක පීරීඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත වාර්ෂික ගිණුම් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවද, සංස්ථාව විසින් 2016 වර්ෂයේ ගිණුම් ඉදිරිපත් කර තිබුණේ 2017 නොවැම්බර් 22 දින දීය.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින් වර සමාගමේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමුකරන ලදී. පහත සඳහන් පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමුකළ යුතුය.

පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍ර

නිරීක්ෂණ

(අ) ගිණුම්කරණය

- (i). ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති වලට අනුකූලව ගිණුම් පිළියෙල නොකරන ලද අවස්ථා පැවතීම.
- (ii). ගනුදෙනු නිසි පරිදි හඳුනාගෙන නිවැරදි ලෙස ලෙජර් ගිණුම්වල ඇතුළත් නොකිරීම.
- (iii). විගණන වාර්තා මගින් පෙන්වාදෙන ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු නිවැරදි කිරීමට අවධානය යොමු නොකිරීම.

(ආ) බදු දේපල පාලනය

දේපල බදු දීම හා බදු ආදායම් අයකර ගැනීමේ ගැටළු පැවතීම හා බදු දේපල ආරක්ෂාකර ගැනීමේ අඩුපාඩු පැවතීම. දේපල බදු දීමෙන් ලැබී තිබූ හා ලැබිය යුතු බදු මුදල් ප්‍රමාණය නිශ්චිතව හඳුනාගත හැකි පරිදි ලේඛණ පවත්වාගෙන නොයාම.

(ඇ) මෙහෙයුම් පාලනය

නිෂ්පාදනය වැඩිකර ගැනීමට හා නිෂ්පාදන පිරිවැය අවම කර ගැනීම කෙරෙහි අවධානය යොමු නොකිරීම.

(ඈ) ලේඛණ පවත්වාගෙන යාම

පාරිතෝෂිත ගෙවීම් ලේඛණ නිසි පරිදි යාවත්කාලීන නොකිරීම හේතුවෙන් ගෙවා අවසන් කල පාරිතෝෂිත, ලේඛණයෙන් ඉවත් නොකිරීම සහ එක් සේවකයෙකු වෙනුවෙන් එක් සේවක අංකයකට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් නිකුත් කර තිබූ අවස්ථා පැවතීම.